

فصلنامه دانش انتظامی سمنان ، دوره دهم ، شماره سی و ششم ، تابستان ۱۳۹۹

تاریخ دریافت مقاله: ۹۹/۰۲/۱۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۹/۰۵/۱۸

صفحات: ۲۹ - ۹

بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی و مصرف رسانه بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی: مطالعه ای در استان سمنان

ابوالقاسم خادمیان*

چکیده

یکی از آسیب‌های موجود در خانواده‌ها پدیده‌ای تحت عنوان روابط "فرا زناشویی" یا "خیانت" است. عوامل زیادی در شکل‌گیری گرایش به خیانت زناشویی می‌تواند مؤثر باشد. مقاله حاضر تلاش کرده است با سنجش میزان سرمایه اجتماعی موجود در خانواده های شهرستان ها استان سمنان و میزان مصرف رسانه آنها، تأثیر آنها را بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی مورد ارزیابی قرار دهد.

جامعه آماری این تحقیق شامل افراد متأهل ساکن در استان سمنان و تعداد نمونه برابر با ۴۰۱ نفر می باشد. نتایج تحقیق مؤید آن است که بین گرایش به خیانت زناشویی و سرمایه اجتماعی موجود در خانواده رابطه قوی و معکوسی وجود دارد. همچنین بین گرایش زوجین به خیانت زناشویی و مصرف اینترنت و ماهواره آنها رابطه مثبت و در حد متوسط و بین گرایش به خیانت زناشویی و تماشای تلویزیون داخلی توسط آنها رابطه ضعیف و معکوسی وجود دارد.

واژگان کلیدی: خیانت زناشویی، سرمایه اجتماعی، مصرف رسانه، استان سمنان

مقدمه :

انسان یگانه موجودی است که به منظور ادامه حیات ارگانستی و انطباق اقتصادی، رشد شخصیتی و بالأخره تنسيق الگوهای رفتاری و انتقال مواريث جمعی، از دم زادن، ناگزير به ساير آدميان وابسته بوده و از همين رو نيز به زندگي سازمان یافته گروهی در قالب نهادهای منسجم اجتماعی گروید. خانواده به عنوان کوچکترین واحد اجتماعی اساس تشکیل جامعه و حفظ روابط انسانی را به عهده دارد (شارع پور و همکاران، ۱۳۹۳: ۱) ساروخانی (۱۳۷۵، ۱۱) بیان می کند که بیشتر جامعه شناسان و آسیب شناسان اجتماعی بر خانواده و اهمیت حیاتی آن برای جامعه تأکید کرده اند و شاید هیچ جامعه ای بدون داشتن خانواده های سالم نتواند ادعای سلامت کند و هیچ یک از آسیب های اجتماعی بی تأثیر از خانواده پدید نیامده است.

یکی از آسیب های موجود در خانواده ها پدیده ای تحت عنوان روابط "فرا زناشویی" یا "خیانت" است. عبور فرد از مرز رابطه زناشویی با برقراری صمیمیت فیزیکی یا عاطفی یا فردی خارج از حیطه زناشویی است (درايگوس و بارتا، ۲۰۰۱) به اعتقاد گلاسر، زوجها زندگی مشترکشان را با عشق شروع می کنند، ولی مشاهده می کنند که صمیمیت اولیه به تدریج رنگ می بازد. باگذشت زمان زندگی برخی از زوجین به جدایی کشیده می شود، اما اکثریت به زندگی مشترکشان با آهنگی یکنواخت و ملال آور ادامه می دهند و برای تحمل این زندگی به مشروبات الکلی، پرخوری، استفاده از مواد مخدر یا ارتباطات نامشروع روی می آورند. شاید بتوان گفت مهم ترین انگیزه زن و مرد متأهلی که به سوی روابط نامشروع کشیده می شود، تجربه مجدد صمیمیت فردی و جنسی است. چیزی که دیگر آن را در زندگی مشترکشان نمی یابند. بنابراین جذابیت روابط نامشروع بدین دلیل است که هیچ یک از طرفین، عیب جویی، سرزنش و شکوه نمی کنند یا نق نمی زنند (گلاسر، ۲۰۰۲). یافته های علمی بسیاری وجود دارد که نشان می دهد، رابطه بین زن و شوهر در خانواده ها و در جامعه امروز بسیار شکننده و آسیب پذیر است و به تبع آن "پدیده خیانت" در بسیاری از جوامع توسعه یافته: از جمله ایالت متحده آمریکا و نیز کشورهای در حال توسعه، با فراوانی زیادی مشاهده می شود. طبق آماري که سال

۲۰۱۴ در آمریکا منتشر شد، ۴۱ درصد از زوجین آمریکایی (هر دو زوج یا یکی از آنها) اقدام به خیانت جسمی و عاطفی کرده‌اند. اتکینز و همکاران (۲۰۰۱) درگیر بودن بیش از ۲۵ درصد از مردان متأهل و زنان متأهل در روابط جنسی خارج از ازدواج، در طول دوره روابط خود را برآورد می‌کنند (اجتهادی، ۱۳۹۵: ۱۰۵). علی رقم تفاوت‌های فرهنگی که میان جوامع انسانی وجود دارند، مسئله خیانت در روابط زناشویی در اغلب جوامع مذموم و غیراخلاقی بشمار می‌آید. در کشور ما نیز مذهب و عرف جامعه این مسئله را بسیار ناپسند می‌شمارند و نگاه منفی نسبت به این موضوع دارند. از این رو این رفتار در خفا به صورت پنهانی انجام می‌شود و اکثریت متخصصان حوزه‌های حقوق، روانشناسی و جامعه‌شناسی بر این باورند که این نوع رفتار با توجه به جامعه امروزی ایران روندی رو به گسترش داشته و تاکنون در گروه‌های اجتماعی گوناگون مشاهده شده است.

اهمیت و ضرورت تحقیق:

با نگاه به پیشینه مطالعاتی و در خصوص روابط فرا زناشویی می‌توان شاهد این بود که در ایران و همچنین استان سمنان تحقیقات اندکی مستقیماً در مورد روابط فرا زناشویی انجام شده است. از جمله اینکه تفاوت‌های جنسیتی در ارتکاب روابط فرا زناشویی و عوامل زمینه‌ساز آن در ایران با توجه به عوامل فرهنگی و اجتماعی مورد بررسی علمی جدی واقع نشده است. با توجه به آنکه این روابط از سوی هر یک از زوجین که باشد، منجر به تعارضات عمیق، جدایی، طلاق، آسیب‌های روانی و اجتماعی دیگر مثل افسردگی، خودکشی، قتل، طرد اجتماعی و خانوادگی می‌شود. از آنجاکه روابط فرا زناشویی یا خیانت به همسر طی چند سال اخیر به یکی از معضلات اجتماعی تبدیل شده است، محققان اجتماعی موظف به بررسی علل اجتماعی مؤثر بر افزایش روند خیانت زناشویی می‌باشند. برابر آمار مندرج در سایت ثبت‌احوال استان سمنان، در سال ۱۳۹۵ مجموعاً ۴۲۹۲ ازدواج و ۹۲۰ طلاق در سطح استان به ثبت رسیده است. به عبارتی تقریباً از هر ۴/۵ ازدواج در استان، ۱ مورد منجر به طلاق شده است. این در حالی است که در نه ماه نخست سال ۱۳۹۶، ۳۰۴۷ ازدواج و ۹۵۱ طلاق در استان به ثبت رسیده است. یعنی به ازای هر ۳/۲ ازدواج، یک مورد طلاق. لذا ضروری است ضمن

شناسایی عوامل اجتماعی اثرگذار در این‌گونه روابط و تأثیر آن بر وقوع جرائم، همچنین پیامدهای اجتماعی و امنیتی خیانت زناشویی در استان سمنان، نسبت به شناسایی عالمانه راهکارهای مربوطه اقدام کرد.

پیشینه تحقیق:

پناهی و تبریزی (۱۳۹۵) در مقاله‌ای تحت عنوان " مصرف اینترنت و اثر آن بر روابط همسران " چهل پژوهش را که از سال ۱۹۹۵ تاکنون به موضوع اینترنت و روابط همسران مرتبط بودند شناسایی نموده و با روش تحلیل محتوای کیفی، و با اتکا به منطق استقرا بررسی کردند. در نتیجه دو عرصه مهم تأثیر اینترنت بر روابط همسران به دست آمد که عبارت‌اند از : تأثیر در مناسبات زندگی روزمره ، و در مرزها و حدود زناشویی. جمع‌بندی تحقیقات موردبررسی بیشتر مؤید تأثیر منفی اینترنت بر این دو قلمرو در جوامع غربی است، هرچند پیچیدگی‌هایی دارد. ارتباط اینترنت با زندگی روزمره همسران به میزان، مکان و زمان مصرف، نوع استفاده و شرایط و برهه‌ای بستگی دارد که افراد تجربه می‌کنند. برخی امکانات اینترنتی نظیر محتوای جنسی امکان برقراری روابط مجازی نیز بر مرزهای زناشویی بیشتر تأثیر منفی داشته است، هرچند مؤلفه‌هایی چون دلایل مصرف، جنسیت، زمینه‌های روانی و خانوادگی و روابط عاطفی یا جنسی برقرار شده، حالات گوناگونی به آن‌ها می‌دهد.

برزگر، سامانی، (۱۳۹۵)، در مقاله‌ای تحت عنوان "نقش واسطه صمیمیت در رابطه بین الگوهای ارتباطی و کیفیت زندگی زناشویی" به تبیین نقش مؤلفه صمیمیت و ارتباط آن با کیفیت زندگی زناشویی زوجین شهرستان مرودشت، پرداخته است. حجم نمونه پژوهش حاضر شامل ۳۰۲ نفر (۱۶۲ زن و ۱۴۱ مرد) از معلمان متأهل شهرستان مرودشت است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که کیفیت زندگی زوجین، تحت تأثیر مستقیم و غیرمستقیم الگوهای ارتباطی زوجین از راه واسطه‌گری صمیمیت است و با افزایش صمیمیت در میان زوجین، تأثیر الگوهای مخرب توقع زن و مرد بر کیفیت رابطه زناشویی کمتر شده و تأثیر الگوهای سازنده ارتباط بیشتر می‌شود و بالعکس.

ایمان زاده (۱۳۹۴) در مقاله‌ای تحت عنوان "تجربه تأثیر عضویت در شبکه‌های اجتماعی بر روابط زناشویی" دانشجویان متأهل دانشگاه علوم پزشکی تبریز را مورد مطالعه پدیدارشناسی قرار داد است. در این پژوهش ۱۵ دانشجوی متأهل با نمونه‌گیری مبتنی با اهداف انتخاب‌شده، مصاحبه شده است. داده‌ها با روش تحلیل محتوای کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که عضویت دانشجویان متأهل در شبکه‌های اجتماعی مجازی دارای ۲ درون‌مایه اصلی علل گرایش و پیامدهای عضویت و ۱۴ درون‌مایه فردی بوده است. از درون‌مایه‌های فرعی علل گرایش می‌توان به برقراری ارتباط اجتماعی آسان، نقش جبرانی، سرگرمی، ایجاد پروژه‌های درسی، مقرون‌به‌صرفه بودن، وجود امکانات متنوع در انتقال داده‌ها، آگاهی از اطلاعات، اخبار و ایده‌ها و استفاده از شبکه‌های آموزش مهارت زندگی اشاره کرد؛ همچنین از درون‌مایه‌های فرعی پیامدها نیز می‌توان به احساس خیانت زناشویی، تضعیف روابط عاطفی، شکاکیت و بدبینی نسبت به همسر، کم شدن روابط رودررو، بی‌توجهی به نیاز جنسی زوجین، دخالت دیگران در زندگی خصوصی و عدم مسئولیت نسبت به زندگی اشاره کرد.

عنایت و حاجیان (۱۳۹۴) در مقاله‌ای تحت عنوان "عوامل مرتبط با اعتماد به عدم خیانت همسر مورد مطالعه: مردان و زنان متأهل شهر اصفهان" ۴۰۰ زن و مرد متأهل را که حداقل یک سال از ازدواجشان گذشته با روش تصادفی طبقه‌ای مورد بررسی قرار داده‌اند. متغیرهای مستقل این پژوهش شامل: زیبایی همسر، مدت ازدواج، شیوه آشنایی، تفاوت سنی زوج و میزان رضایت زناشویی بوده‌اند. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که متغیرهای زیبایی همسر و رضایت زناشویی دارای رابطه معنادار و مثبت با متغیر وابسته هستند. همچنین بین شیوه آشنایی و میزان اعتماد به عدم خسانت همسر رابطه معناداری وجود ندارد. می‌توان گفت که افراد پاسخگو چه با شیوه‌های مدرن مانند دوستی‌های قبل از ازدواج و چه با آشنای از طریق والدین و به شکل سنتی با یکدیگر آشنا شده باشند، صرف شیوه آشنایی نمی‌تواند میزان اعتماد به عدم خیانت همسر را تبیین و پیش‌بینی کند.

جهانی دولت‌آباد و حسینی (۱۳۹۳)، در مقاله‌ای تحت عنوان "مطالعه جامعه‌شناختی علل و زمینه‌های بروز تعارضات زناشویی زوجین" به بررسی علل تعارض زناشویی زوجین شهر تهران در سال ۱۳۹۳ پرداخته است. روش به‌کاررفته در این پژوهش از نوع ترکیبی کمی و کیفی می‌باشد. حجم نمونه ۵۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری سه مرحله‌ای انتخاب‌شده است.

درزمینه ی متغیرهای مستقل از سرمایه اجتماعی که شامل ۳ بعد ساختاری ، شناختی، ارتباطی تقسیم می‌شود استفاده شده است. در این پژوهش مشخص شده که بیش از ۹۵٪ افراد، کم‌وبیش با مسئله تعارضات زناشویی دست به گریبان‌اند. نتایج نشان می‌دهد، تعارضات زناشویی تنها به طلاق نمی‌انجامد و حتی ممکن است به نادیده انگاری ، تهدید سلامت روانی و جسمی و اجتماعی زوجین منجر شود. از نظر نوع تعارضات ، تعارضات عاطفی بیشتر است. همچنین هرکدام از افراد مورد مطالعه، به‌طور متوسط ۱۶٪ با همسر خود در خصوص زناشویی اختلاف پارادایمی دارند و بیش از ۶۰٪ از شکاف‌های پارادایمی مشاهده شده بین زوجین، ناشی از مدرن شدن دید زنان است.

ایمان، یادعلی جمالویی، زهری (۱۳۹۱)، در مقاله‌ای تحت عنوان "بررسی رابطه میان سرمایه اجتماعی و رضایتمندی زناشویی" به بررسی رابطه میان سرمایه اجتماعی و رضایتمندی زناشویی زوجین شهر فولادشهر و نجف‌آباد پرداخته است. حجم نمونه این پژوهش شامل ۳۷۶ نفر از شهروندان فولادشهر و ۳۸۱ نفر از شهروندان نجف‌آباد است. نتایج حاکی از آن است که در شهر نجف‌آباد، ۴ متغیر سرمایه اجتماعی، مدت ازدواج، تحصیلات و سن زنان، ۹ درصد از تغییرات متغیر وابسته (رضایتمندی زناشویی) را تبیین کردند. اما همین ۴ متغیر در شهر فولادشهر، ۱۲ درصد از تغییرات متغیر وابسته را پیش‌بینی کرده‌اند. بالاترین میانگین رضایتمندی زناشویی، مربوط به زنان نجف‌آبادی است که سرمایه اجتماعی بالاتری دارند و کمترین میانگین رضایتمندی زناشویی، مربوط به زنان فولادشهری است که از سرمایه اجتماعی پایینی برخوردار هستند. بنابراین بین میزان سرمایه اجتماعی و رضایتمندی زناشویی رابطه مثبت و معنادار برقرار است.

مبانی نظری:

"خیانت" در رابطه زناشویی به معنی شکسته شدن عهد و پیمانی که با ازدواج میان زوجها شکل می‌گیرد و رابطه‌ای عاطفی و جنسی میان آنها پدید می‌آورد، رابطی است که کاملاً "انحصاری" و نیز کاملاً "خصوصی" است. (رئیسیان، ۱۳۹۳). خیانت زناشویی موضوعی است که زوج درمانگران به صورت منظم در کارهای بالینی شان با آن مواجه می‌شوند و می‌تواند تجربه ای گیج کننده و دردناک برای همه ی کسانی باشد که با آن درگیرند، افزون بر این، خیانت یکی از دلایل عمده ی طلاق و از هم پاشیدن ازدواج است (اسچیکلفورد، گوتز و بیسر،

۲۰۱۴). عموم مردم اذعان دارند که هر چند عشق رومانتيک می تواند کشش متقابل شدیدی بین زن و مرد جوان به وجود آورد، ولی این عشق معمولاً از عمر چندانی برخوردار نیست و زمانی که شور اولیه آن از بین برود می توان انتظار داشت که رابطه ی زناشویی نیز که بر اساس چنین عشقی استوار گردیده است، متزلزل شده و از هم بپاشد.

خیانت، عبور از فرد از مرز رابطه ی زناشویی با برقراری صمیمیت فیزیکی یا عاطفی فرد با فردی خارج از حیطه زناشویی است. خیانت شامل برقراری ارتباط جنسی یک فرد متأهل با جنس مخالف، خارج از چارچوب خانواده (غیر از همسر) است (رفیعی، حاتمی و فروغی، ۱۳۹۰).

خیانت زناشویی بر اساس یک تعریف کلی نقض تعهد رابطه دو نفره است که منجر به شکل گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه می شود (مدرسی، زاهدیان و هاشمی محمدآباد، ۱۳۹۳). علی رغم این که خیانت زناشویی یک مفهوم رایج در ازدواج است اما به صورت ناچیزی شناخته شده است و با توجه به تابو بودن مسأله، پیشینه و بررسی روشنی در ارتباط با این موضوع وجود ندارد (آویرام و آمیچای- هامبورگر، ۲۰۱۳) بنابراین اگر یکی از زوج ها با فردی غیر از شریک زندگی اش وارد رابطه جنسی یا حتی رابطه عاطفی شود، مرتکب خیانت شده است. زیرا مهم ترین فرض روابط عاشقانه " منحصربه فرد بودن " آن است، یعنی اعتقاد به این که هر دو نفر از نظر مسائل عاطفی و جنسی متعهد به یکدیگر هستند و یا " باید " متعهد باشند (تریس و جیس، ۲۰۰۰).

سرمایه اجتماعی:

با توجه به نظر جیمز کلمن در مورد سرمایه اجتماعی، اعتماد اجتماعی و تعهد اجتماعی، بعد شناختی سرمایه اجتماعی را تشکیل می دهند. ابعاد تعلقات اجتماعی و تعاملات اجتماعی، بعد ساختاری را سنجش می کنند. منظور از بعد شناختی، وجود میزانی از اعتماد، تعهد اجتماعی و سایر عناصر چون صداقت، همبستگی درون گروهی، میزان زمان باهم بودن، انتقادپذیری و... است که کیفیت روابط اجتماعی بین همسران را شامل می شود. درحالی که در بعد ساختاری، کمیت روابط اجتماعی سنجیده می شود. در این بعد شبکه اجتماعی فرد سنجیده می شود، که عضویت فرد در گروه، میزان همکاری، تنوع فعالیت های جمعی، تعداد

افرادی که فرد را می‌شناسند، انواع ارتباطات، شعاع ارتباطات، تعداد و اندازه شبکه‌های اجتماعی فرد مورد اندازه‌گیری قرار می‌گیرد. (شربتیان، ۱۳۹۵: ۱۲۲).

مصرف رسانه‌ای:

امروزه در عصر ارتباطات که فناوری‌های زیادی برای انتقال پیام موجود است، پیام‌های اقناع گر از طریق کانال‌های بسیار متعددی به‌سوی ما می‌آیند. روزنامه‌ها، مجلات، رادیو، تلویزیون، ویدئو، سینماها، بیلبوردها، اینترنت و ..... مدل اقناع نظریه ایست که تأثیر مشهود رسانه‌های ارتباط جمعی را بر گرایش به خیانت زناشویی به‌خوبی نشان می‌دهد. این مدل که بر گفته از نظریه‌ی لاسول از عناصر ارتباط است، با تمرکز بر چهار عامل اساسی درگیر در اقناع به بررسی فرایند اقناع می‌پردازد. این چهار عنصر عبارت‌اند از: ۱- ارتباط گر یا منبع پیام ۲- پیام ۳- کانال یا وسیله پیام ۴- مخاطب (Mayers ۲۰۰۲: ۲۴۲)؛ (Lippa ۱۹۹۴: ۲۳۸-۲۳۹) تماشای فیلم‌های ماهواره‌ای و استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با هویت جعلی، باعث می‌شود که خیانت زناشویی به‌عنوان یک علت قبیح نادیده گرفته شود و رسانه‌ها نوعی عادی‌سازی را در این میان در ذهن مخاطب ایجاد می‌کنند. با تماشای فیلم‌های ماهواره‌ای و زنجیره‌هایی که محتوایی بهم وابسته دارند، همچنین با به نمایش گذاشتن عادی روابط دختر و پسر، زن و مرد و خیانت‌های زناشویی، ذهن مخاطب جهت گرایش به روابط فرا زناشویی آماده می‌شود و شبکه‌های اجتماعی مهم‌ترین بستر برای ایجاد روابطی غیر از روابط زناشویی هستند. استفاده از این رسانه‌ها و فناوری‌های نوین ارتباطی در کنار تمامی کارکردهای مثبتی که برای بشر داشته است، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و خانوادگی را پایمال نموده و از طرفی باعث متزلزل شدن پایه‌های امن زندگی خانوادگی شده و گرایش به خیانت زناشویی را بین زوجین افزایش می‌دهد.

از منظر دیگر تماشای فیلم‌های ماهواره‌ای و استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با هویت جعلی، باعث می‌شود که خیانت زناشویی به‌عنوان یک علت قبیح نادیده گرفته شود و رسانه‌ها نوعی عادی‌سازی را در این میان در ذهن مخاطب ایجاد می‌کنند. با تماشای فیلم‌های ماهواره‌ای و زنجیره‌هایی که محتوایی بهم وابسته دارند، همچنین با به نمایش گذاشتن عادی روابط دختر و پسر، زن و مرد و خیانت‌های زناشویی، ذهن مخاطب جهت گرایش به روابط فرا زناشویی آماده می‌شود و شبکه‌های اجتماعی مهم‌ترین بستر برای ایجاد روابطی غیر از روابط زناشویی هستند. استفاده از این رسانه‌ها و فناوری‌های نوین ارتباطی در کنار تمامی

کارکردهای مثبتی که برای بشر داشته است، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و خانوادگی را پایمال نموده و از طرفی باعث متزلزل شدن پایه‌های امن زندگی خانوادگی شده و گرایش به خیانت زناشویی را بین زوجین افزایش می‌دهد.

روش تحقیق، جامعه آماری و حجم نمونه:

برای انجام پژوهش حاضر از روش کمی و پیمایش استفاده شده است. بدین معنی که پس از انجام مطالعات مبسوط نظری و پیشینه تحقیقات انجام شده در خصوص عوامل مؤثر بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی، از نتایج حاصله در تدوین پرسشنامه (به عنوان ابزار سنجش) استفاده به عمل آمده است.

جمعیت آماری مورد نظر در این پژوهش شامل کلیه زوج‌های ساکن در شهرهای استان سمنان می‌باشند. به منظور برآورد حجم نمونه، استفاده از فرمول کوکران با حجم نمونه ۳۸۴ نفر مد نظر بوده است که در مجموع ۴۰۱ پرسشنامه برای انجام این پژوهش از سطح استان سمنان (چهار شهرستان سمنان، شاهرود، دامغان و گرمسار) گردآوری شد.

فرضیه‌های تحقیق:

به نظر می‌رسد بین مصرف رسانه‌ای و گرایش به خیانت زناشویی رابطه وجود دارد.
به نظر می‌رسد بین سرمایه اجتماعی و گرایش به خیانت زناشویی رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها:

جنسیت پاسخگویان: ۵۱,۴ درصد از جمعیت نمونه را زنان و ۴۸,۶ درصد را مردان تشکیل داده‌اند. به عبارتی دیگر تعداد کمتر از نصف نمونه آماری را مردان و تعداد بیشتری را زنان شامل شده‌اند. بنابراین، تعداد زنان نمونه آماری بیشتر از مردان هستند.

سن پاسخگویان: سن نمونه آماری پژوهش از حداقل ۱۸ سال تا ۸۵ سال است. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که سن اکثر پاسخگویان (۲۳,۴)، بین ۳۱ تا ۴۵ سال است. بعد از گروه سنی ۲۵ تا ۳۰ سال با تعداد ۸۰ نفر و با (۲۰,۰) در رتبه بعدی قرار می‌گیرد. در ادامه به ترتیب گروه‌های سنی ۴۶ تا ۵۰ سال با (۱۴,۲) درصد، گروه سنی ۵۱ تا ۵۵ سال

با (۸,۲) درصد، گروه سنی ۵۶ تا ۶۰ با (۷,۵) درصد، گروه سنی ۷۶ تا ۸۰ با (۷,۵) درصد و درنهایت گروه سنی ۱۸ تا ۲۴ با (۶,۷) در مراتب بعدی قرار دارند.

تحصیلات پاسخگویان: در مورد تحصیلات پاسخگویان، مقطع کارشناسی با (۳۲,۲) درصد بالاترین میزان را به خود اختصاص داده است و در ادامه دیپلم با (۲۵,۲)، کاردانی با (۱۴,۵) درصد، کارشناسی ارشد با (۱۱,۰) درصد، ابتدایی با (۸,۵) و درنهایت راهنمایی با (۷,۵) و دکتری با (۱,۲) درصد در مراتب بعدی قرار دارند.

شغل پاسخگویان: در بین پاسخگویان شغل کارمند با (۲۳,۹) درصد بالاترین میزان را داشته و در ادامه مشاغل خانه دار و سایر مشاغل با (۲۰,۷) درصد، کارگر با (۱۵,۷) درصد، کاسب با (۱۰,۲) درصد، کشاورز با (۳,۲) درصد و در نهایت دانش آموز و دامدار با (۰,۲) درصد در مراتب بعدی قرار گرفته اند.

مدت سکونت در شهر فعلی: (۳۳,۹) درصد از پاسخگویان به مدت ۳۱ تا ۴۰ سال است که در شهر فعلی سکونت دارند. در ادامه (۲۹,۲) درصد ۲۱ تا ۳۰ سال، (۱۳,۲) درصد ۱۰ تا ۲۰ سال و تنها (۳,۰) درصد از پاسخگویان بین ۵۱ تا ۶۰ سال و یا بیش از ۶۰ سال در شهر محل سکونت فعلی زندگی می کنند.

مدت سکونت در محله فعلی: (۵۶,۱) درصد از پاسخگویان کمتر از ۱۰ سال است که در محله فعلی خود زندگی می کنند. بعد از آن (۲۷,۲) درصد از پاسخگویان بین ۱۰ تا ۲۰ سال است که ساکن محله فعلی خود هستند. در نهایت تنها (۰,۴) از پاسخگویان هستند که بیش از ۶۰ سال در محله فعلی خود سکونت دارند.

هزینه ماهیانه خانوار: (۶۰,۳) درصد از پاسخگویان بین ۸۰۱ تا ۱۵۰۰۰۰۰ تومان هزینه ماهیانه دارند. همچنین مجموع هزینه ماهیانه (۲۱,۹) درصد از پاسخگویان کمتر از ۲۵۰۰۰۰۰ هزار تومان می باشد. در نهایت تنها (۲,۵) درصد از پاسخگویان بیشتر از ۲۵۰۰۰۰۰ هزار تومان از درآمدها را صرف هزینه های ماهیانه می کنند.

سرمایه اجتماعی: با توجه به در نظر میانگین متغیر سرمایه اجتماعی، مقادیر جدول زیر بیانگر آن است که اکثریت نمونه آماری پژوهش سرمایه اجتماعی بسیار بالایی دارند و از ۱۰۰ نمره، نمره ۷۴ را کسب کرده اند. میانگین نمره مربوط به این گویه بیشتر از حد وسط مقیاس مربوط به این متغیر است.

جدول ۰۱: توصیف متغیر سرمایه اجتماعی با استفاده از گویه‌های آن و شاخص‌های گرایش به مرکز، پراکندگی و شکل توزیع

انحراف معیار	میانگین	کاملاً موافقم	موافقم	ناحدودی	مخالفم	کاملاً مخالفم	
۱,۰۴۹	۳,۹۸	۳۹,۲	۳۱,۹	۱۹,۲	۷,۲	۲,۵	همیشه سعی کرده‌ام مشکلات زندگی‌م را با همسر در میان بگذارم.
۱,۰۰۴	۳,۹۷	۳۶,۲	۳۵,۲	۲۰,۴	۶,۰	۲,۲	همسر در کارهای خود با من مشورت می‌کند.
۰,۹۷	۳,۷۴	۲۴,۲	۳۸,۴	۲۷,۲	۸,۲	۲,۰	اگر در خانواده نسبت به چیزی نظر بدهم، معمولاً همسر می‌پذیرد.
۱,۰۰	۴,۲۲	۵۲,۴	۲۷,۲	۱۳,۲	۵,۲	۲,۲	من در امور مختلف زندگی به همسر اعتماد دارم.
۰,۹۱۳	۴,۲۳	۴۷,۶	۳۴,۹	۱۱,۷	۴,۵	۱,۲	همیشه والدینم را افراد معتمدی می‌دانم.
۰,۹۲۰	۴,۰۷	۳۹,۹	۳۴,۴	۱۹,۲	۶,۵	۰	همیشه سعی می‌کنم در مراسم خانوادگی (شادی‌ها و غم‌ها) شرکت کنم.
۱,۱۶	۳,۵۷	۲۵,۴	۳۰,۷	۲۶,۹	۱۰,۲	۶,۷	برای مشورت در امور زندگی، به والدین همسر اعتماد دارم.
۱,۱۹	۳,۵۷	۲۹,۷	۳۳,۲	۲۷,۲	۸,۰	۲,۰	

میانگین = ۷۳,۷   انحراف معیار = ۱۸,۲۸   چولگی = -۰,۷۸   کشیدگی = ۰,۶۲

مصرف رسانه ای:

با توجه به در نظر میانگین متغیر مصرف رسانه ای، مقادیر جدول زیر بیانگر آن است که اکثریت نمونه آماری پژوهش از مصرف رسانه ای بسیار بالایی برخوردار هستند و از ۱۰۰ نمره، نمره ۹۶ را کسب کرده اند. تنها ۴ درصد از پاسخگویان مصرف رسانه ای نداشته اند.

جدول ۲: توصیف متغیر مصرف رسانه ای با استفاده از گویه‌های آن و شاخص‌های گرایش به مرکز، پراکندگی و شکل توزیع

انحراف معیار	میانگین	بیشتر از ۴ ساعت	۳ تا ۵ ساعت	۱ تا ۳ ساعت	۱ تا ساعت	اصلا	گویه‌ها
۰,۹۸۶	۰,۹۷	۲,۵	۵,۷	۱۵,۰	۴۰,۱	۳۶,۷	سایت‌های خبری
۱,۱۱	۱,۳۴	۴,۵	۱۰,۷	۲۵,۷	۳۲,۹	۲۶,۲	شبکه‌های اجتماعی
۰,۸۷	۰,۸۷	۱,۲	۳,۲	۱۵,۰	۴۱,۹	۳۸,۷	سایت‌های علمی
۰,۷۳	۱,۶	۰,۵	۳,۵	۱۸,۰	۳۲,۷	۴۲,۲	سایت‌های دانلود(فیلم، موسیقی و ...)
۰,۹۳	۰,۷۳	۲,۰	۲,۰	۱۵,۷	۲۷,۹	۵۲,۴	سایت‌های تفریح و سرگرمی(بازیهای آنلاین، مطالب طنز و عکس و ...)
۰,۷۴	۰,۴۹	۰,۱	۰,۷	۶,۷	۲۹,۴	۶۲,۱	امور مالی، سایت‌های بانک‌ها و ...
۰,۵۵	۰,۱۹	۰,۷	۰,۵	۱,۲	۱۲,۵	۸۵,۰	سایت‌های جنسی
۰,۹۰	۰,۵۹	۱,۵	۳,۷	۸,۷	۲۴,۴	۶۱,۶	اخبار و گزارش‌های خبری
۱,۱۵	۰,۹۱	۳,۲	۹,۲	۱۵,۷	۱۸,۷	۵۲,۱	فیلم‌ها و سریال‌های فارسی زبان
۱,۰۲	۰,۶۱	۳,۰	۴,۵	۹,۰	۱۷,۲	۶۶,۳	فیلم‌ها و سریال‌های غیر فارسی زبان
۱,۰۷	۰,۷۲	۲,۵	۷,۵	۹,۷	۲۰,۴	۵۹,۹	برنامه‌های مستند
۱,۱۱	۰,۸۳	۴,۵	۶,۰	۱۰,۰	۲۶,۹	۵۲,۶	موسیقی و شو
۰,۷۶	۰,۴۴	۱,۲	۱,۰	۶,۲	۲۳,۴	۶۸,۱	برنامه‌های مذهبی
۰,۹۳	۰,۷۱	۱,۵	۳,۷	۱۲,۷	۲۷,۹	۵۴,۱	مسابقات و سرگرمی تلویزیونی
۰,۸۳	۰,۵۴	۰,۷	۳,۰	۹,۰	۲۳,۹	۶۳,۳	برنامه‌های روان‌شناسی و خانواده
۰,۶۱	۰,۲۱	۰,۲	۲,۲	۲,۵	۸,۵	۸۶,۵	فیلم‌های جنسی
۱,۰۵	۱,۵۶	۴,۲	۱۲,۲	۳۶,۹	۲۸,۴	۱۸,۲	فیلم و سریال
۰,۹۴	۱,۰۸	۲,۷	۴,۵	۱۸,۷	۴۵,۲	۲۸,۲	اخبار
۰,۹۲	۰,۹۵	۱,۵	۴,۰	۱۹,۵	۳۸,۴	۳۶,۷	علمی و مستند
۰,۹۱	۰,۹۵	۱,۰	۴,۷	۱۸,۷	۳۹,۲	۳۶,۴	مسابقات تلویزیونی

میانگین = ۴,۴۷ - انحراف معیار = ۱۱,۰۹ چولگی = ۲,۱۴ کشیدگی = ۸,۳۶

گرایش به خیانت زناشویی: با توجه به در نظر گرفتن میانگین، متغیر عدم گرایش به خیانت زناشویی، مقادیر جدول زیر بیانگر آن است که اکثریت نمونه آماری پژوهش نسبت به خیانت زناشویی گرایشی ندارند و از ۱۰۰ نمره، نمره ۷۴ را کسب کرده اند. اما در مقابل ۲۶ درصد از پاسخگویان گرایش به خیانت زناشویی داشته اند.

جدول ۳: توصیف متغیر گرایش به خیانت زناشویی با استفاده از گویه‌های آن و شاخص‌های گرایش به مرکز،

پراکندگی و شکل توزیع

انحراف معیار	میانگین	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	گویه‌ها
۱,۲۷	۲,۲۴	۶,۵	۱۱,۷	۲۱,۹	۱۹,۲	۴۰,۶	گاهی اوقات درد دل کردن با جنس مخالف (غیر از همسر) به انسان آرامش می‌دهد.
۱,۴۵	۱,۸۵	۲,۰	۵,۷	۱۳,۲	۲۸,۷	۵۰,۱	گاهی اوقات برقراری رابطه عاطفی با جنس مخالف (غیر از همسر) در فضای مجازی جذاب است.
۱,۲۱	۱,۹۶	۴,۰	۱۱,۲	۱۴,۰	۱۹,۰	۵۱,۹	گاهی اوقات به علت کم‌توجهی همسر، در فکر رابطه عاطفی با شخص دیگری بوده‌ام.
۱,۰۸	۱,۸۹	۱,۷	۸,۲	۱۸,۷	۲۰,۰	۵۱,۴	بعضی مواقع، پیام‌هایی از جنس مخالف در فضای مجازی دریافت کرده‌ام که مرا به وسوسه انداخت.
۱,۰۳	۱,۷۱	۱,۲	۹,۵	۷,۰	۲۴,۶	۵۸,۱	گاهی فقط برای وقت گذرانی با جنس مخالف رابطه عاطفی داشته‌ام.
۰,۹۹	۱,۶۳	۲,۲	۵,۵	۸,۷	۲۵,۴	۵۸,۱	افراد جذابی (جنس مخالف) در بین بستگان و یا دوستان ما هستند که تمایل دارم با آنها رابطه عاطفی برقرار کنم.
۱,۵۱	۳,۴۶	۳۹,۴	۱۵,۰	۱۴,۷	۱۵,۰	۱۶,۰	هیچگاه برای برقراری رابطه عاطفی به هیچ فردی به جز همسر فکر نکرده‌ام.
۱,۳۱	۲,۲۲	۸,۲	۱۱,۲	۱۶,۷	۲۲,۴	۴۱,۴	تجربه رابطه عاطفی با غیر از همسر را امری ناپسند نمی‌دانم.

میانگین = ۷۴,۸۱   انحراف معیار = ۲۱,۴۵   چولگی = -۰,۶۰   کشیدگی = -۰,۶۲۹

جدول ۴- همبستگی بین مصرف رسانه ای و گرایش به خیانت زناشویی

سرمايه اجتماعي		
۰/۵۷۱**	همبستگی پیرسون	گرایش به خیانت
/۰۰۰	سطح معنا داری	زناشویی

با توجه به ضریب همبستگی پیرسون، متغیر سرمایه اجتماعی به میزان ۰,۵۷ درصد با جهت منفی و به شکل بسیار خوب در سطح معناداری ۰,۰۰۰ با متغیر گرایش به خیانت زناشویی رابطه معنادار و منفی دارد. یعنی با افزایش هر واحد تغییر در متغیر سرمایه اجتماعی ، احساس امنیت به میزان ۰,۵۷ درصد کاهش می یابد و هر چه سرمایه اجتماعی پایین بیاید، گرایش به خیانت زناشویی در سطح جامعه افزایش می یابد.

جدول ۵- همبستگی بین مصرف رسانه ای و گرایش به خیانت زناشویی

تلویزیون	ماهواره	اینترنت		
* -۰.۱۱۷	۰.۳۸	۰.۴۳	همبستگی پیرسون	گرایش به خیانت
۰.۰۱۹	۰.۰۰۲	۰.۰۰۰	سطح معنا داری	

با در نظر گرفتن ضریب همبستگی پیرسون، مصرف اینترنت به عنوان یکی از شاخص های مصرف رسانه ای به میزان ۰,۴۳ درصد با جهت مثبت و به شکل بسیار خوب در سطح معناداری ۰,۰۰۰ با متغیر گرایش به خیانت زناشویی رابطه معنادار و مثبتی دارد. به عبارتی دیگر هرچه میزان مصرف اینترنت در بین شهروندان افزایش یابد، میزان گرایش به خیانت زناشویی نیز افزایش می یابد و در حالت دیگر، با کاهش استفاده از اینترنت، احتمال گرایش به خیانت زناشویی نیز کاهش می یابد. مصرف ماهواره به عنوان یکی از شاخص های مصرف رسانه ای به میزان ۰,۳۸- درصد با جهت مثبت و به شکل نسبتاً خوب و در سطح معناداری ۰,۰۰۲ با متغیر گرایش به خیانت زناشویی ارتباط معنادار و مثبت داشته به عبارتی دیگر هرچه میزان استفاده از مصرف ماهواره افزایش یابد، میزان گرایش به خیانت زناشویی افزایش می یابد. در حالی دیگر با کاهش مصرف ماهواره توسط شهروندان گرایش به خیانت زناشویی نیز کاهش می یابد. در نهایت مصرف تلویزیون هیچ ارتباطی با گرایش به خیانت زناشویی ندارد.

جمع بندی و نتیجه گیری:

در پژوهش حاضر، با توجه به چارچوب نظری و تحقیقات انجام شده در این حوزه، برخی از مهم ترین عوامل اجتماعی و فرهنگی تأثیرگذار بر گرایش به خیانت زناشویی شهروندان مورد بررسی قرار گرفت. این عوامل عبارت بودند از: سرمایه اجتماعی و مصرف رسانه. همچنین در ارتباط با رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته، با توجه به ضریب همبستگی پیرسون، متغیر سرمایه اجتماعی به میزان ۰,۵۷ درصد با جهت منفی و به شکل بسیار خوب در سطح معناداری ۰,۰۰۰ با متغیر گرایش به خیانت زناشویی رابطه معنادار و منفی دارد. یعنی با افزایش هر واحد تغییر در متغیر سرمایه اجتماعی، گرایش به خیانت زناشویی به میزان ۰,۵۷ درصد کاهش می یابد و هر چه سرمایه اجتماعی پایین بیاید، گرایش به خیانت زناشویی در سطح جامعه افزایش می یابد. با در نظر گرفتن ضریب همبستگی پیرسون، مصرف اینترنت به عنوان یکی از شاخص های مصرف رسانه ای به میزان ۰,۴۳ درصد با جهت مثبت و به شکل بسیار خوب در سطح معناداری ۰,۰۰۰ با متغیر گرایش به خیانت زناشویی رابطه معنادار و مثبتی دارد. به عبارتی دیگر هرچه میزان مصرف اینترنت در بین شهروندان افزایش یابد، میزان گرایش به خیانت زناشویی نیز افزایش می یابد و در حالت دیگر، با کاهش استفاده از اینترنت، احتمال گرایش به خیانت زناشویی نیز کاهش می یابد. مصرف ماهواره به عنوان یکی از شاخص های مصرف رسانه ای به میزان ۰,۳۸- درصد با جهت مثبت و به شکل نسبتاً خوب و در سطح معناداری ۰,۰۰۲ با متغیر گرایش به خیانت زناشویی ارتباط معنادار و مثبت داشته به عبارتی دیگر هرچه میزان استفاده از مصرف ماهواره افزایش یابد، میزان گرایش به خیانت زناشویی افزایش می یابد. در حالی دیگر با کاهش مصرف ماهواره توسط شهروندان گرایش به خیانت زناشویی نیز کاهش می یابد. در نهایت مصرف تلویزیون هیچ ارتباطی با گرایش به خیانت زناشویی ندارد. یافته های علمی بسیاری وجود دارد که نشان می دهد، رابطه بین زن و شوهر در خانواده ها و در جامعه امروز بسیار شکننده و آسیب پذیر است و به تبع آن "پدیده خیانت" در بسیاری از جوامع توسعه یافته: از جمله ایالت متحده آمریکا و نیز کشورهای در حال توسعه، با فراوانی زیادی مشاهده می شود. طبق آماري که سال ۲۰۱۴ در آمریکا منتشر شد، ۴۱ درصد از زوجین آمریکایی (هر دو زوج یا یکی از آنها) اقدام به خیانت جسمی و عاطفی کرده اند. اتکینز و همکاران (۲۰۰۱) درگیر بودن بیش از ۲۵ درصد از مردان متأهل و زنان متأهل در روابط جنسی خارج از ازدواج، در طول دوره روابط خود را برآورد می کنند

(اجتهادی، ۱۳۹۵: ۱۰۵) علی رقم تفاوت‌های فرهنگی که میان جوامع انسانی وجود دارند، مسئله خیانت در روابط زناشویی در اغلب جوامع مذموم و غیراخلاقی بشمار می‌آید. در کشور ما نیز مذهب و عرف جامعه این مسئله را بسیار ناپسند می‌شمارند و نگاه منفی نسبت به این موضوع دارند. از این رو این رفتار در خفا به صورت پنهانی انجام می‌شود و اکثریت متخصصان حوزه‌های حقوق، روانشناسی و جامعه‌شناسی بر این باورند که این نوع رفتار با توجه با جامعه امروزی ایران روندی رو به گسترش داشته و تاکنون در گروه‌های اجتماعی گوناگون مشاهده شده است.

پیشنهادهای پژوهش:

- پژوهش انجام‌شده مربوط به استان سمنان بوده و در استان‌های دیگر به محققان پیشنهاد می‌شود که با انجام چنین پژوهشی سعی در شناخت صحیح عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر کاهش گرایش به خیانت زناشویی در استان‌شان داشته باشند و از نتایج آن جهت بهبود شرایط استفاده نمایند.

- پیشنهاد می‌شود، برنامه‌هایی با مضمون حمایت از کانون خانواده و مشاوره‌های رایگان به جهت حل مشکلات و مسائل خانوادگی در برنامه‌های تلویزیونی پخش گردد. همچنین از رسانه به عنوان حامل پیام‌های اخلاقی به جهت حفظ پیوندهای زناشویی استفاده شود.

- پیشنهاد می‌شود رسانه‌های جمعی با نظارت نهادهای مربوطه برنامه‌هایی را مبنی بر افزایش میزان نشاط اجتماعی و امید به آینده را تدوین کنند و آموزش‌هایی جهت یادگیری ساختن زندگی بهتر و بالا بردن سطح رضایت از زندگی افراد.

- در کنار تمام مزایای مربوط به پژوهش‌های کمی، وجود پژوهش‌های کیفی و ترکیبی در این زمینه می‌تواند به غنی‌تر شدن مبانی نظری بومی و انجام بهتر پژوهش‌های آتی، کمک شایانی کند.

- بی‌تردید متغیرهای مستقل زیادی بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیرگذار می‌باشند که این پژوهش بنا بر مقتضیات و محدودیت‌ها از پرداختن به تمامی آن‌ها معذور بوده است.

لذا بررسی این مفهوم با در نظر گرفتن سایر متغیرها، می‌تواند نتایج متفاوت‌تر و بدیع‌تری را اراده نماید.

- نمایش جدول توصیفی مصرف رسانه، حکایت از افراط در استفاده از رسانه‌ها توسط زوجین دارد. این بخش، داده‌های مناسبی را برای تصمیم‌گیران فراهم کرده است.

منابع:

- اکبری، زهرا و همکاران (۱۳۹۰)، مقایسه‌ی سبک‌های دلبستگی در مردان متأهل با روابط فرازنشویی و فاقد روابط فرازنشویی، فصلنامه اندیشه و رفتار، دوره پنجم، شماره ۲۰
- افشانی، سیدعلیرضا (۱۳۹۵)، نقش شبکه‌های اجتماعی مجازی در روابط فرازنشویی (با تأکید بر شبکه‌های اجتماعی مجازی تلفن همراه)، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۵۰
- اجتهادی، مصطفی و واحدی، گلناز (۱۳۹۶)، بررسی جامعه‌شناختی پتانسیل خیانت در روابط زناشویی و عوامل مؤثر بر آن، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره هفتم، شماره ۴
- پناهی، محمدحسین؛ تبریزی، منصوره (۱۳۹۵)، "مصرف اینترنت و تأثیر آن بر روابط همسران"، علوم اجتماعی (دانشگاه علامه طباطبائی)، شماره ۷۲، صص ۷۰-۳۳.
- عبدی، محمد رضا و همکاران (۱۳۹۱)، بررسی سبک دلبستگی و رضایت زناشویی افراد متأهل درگیر خیانت اینترنتی، فصلنامه مطالعات روان‌شناختی، دوره ۸، شماره ۳
- فتحی، منصور (۱۳۹۲)، عوامل زمینه ساز بی‌وفایی زناشویی زنان، فصلنامه رفاه اجتماعی، سال سیزدهم، شماره ۵۱
- عبدالملکی، مریم و همکاران (۱۳۹۴)، رابطه استفاده از رسانه‌های جهانی و بازاندیشی مدرن با گرایش به روابط فرازنشویی در بین زوجین شهر قروه، فصلنامه خانواده پژوهشی، سال یازدهم، شماره ۴۳
- شرف الدین، سید حسین و صالحی زاده، عبدالهادی (۱۳۹۵)، زمینه‌یابی روابط فرازنشویی در ایران، مطالعه موردی شهر تهران، فصلنامه معرفت فرهنگی اجتماعی، سال هفتم، شماره سوم

-حیدری ، مرضیه (۱۳۹۶) ، " بررسی روابط چندگانه بین رضایت از زندگی ، رضایت زناشویی و رضایت جنسی از ارتقاء کیفیت زندگی زناشویی در زنان متأهل در آباد" ، مجله زنان و جامعه ، جلد ۸ ، شماره ۴ ، صص ۲۲۸-۲۰۵ .

- حبیبی عسگر آباد، مجتبی و حاجی حیدری، زهرا (۱۳۹۴)، علل خیانت زناشویی از دیدگاه زوجین مراجعه کننده به دادگاه خانواده: یک مطالعه کیفی، فصلنامه خانواده پژوهی، سال یازدهم، شماره ۴۲

- خرم‌آبادی، راضیه و همکاران (۱۳۹۷)، مدل ساختاری کارکردهای اجرایی و روابط فرازناشویی با بررسی نقش میانجی خودکنترلی، فصلنامه روانشناسی شناختی، دوره ۶، شماره ۱

-خدمتکار ، حسین ، بولالی ، جعفر ، کروملو ، سمیرا (۱۳۸۷) ، "بی اعتمادی همسران: روش های جلوگیری و مقابله با بی اعتمادی همسران ، تهران: انتشارات قطره

- درتاج، فریبا (۱۳۹۶)، رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با احساس تنهایی و خیانت زناشویی در دانشجویان، فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، سال سیزدهم، شماره جهل و هفتم

- رفیعی ، سحر ، حاتمی ، ابوالفضل ، فروغی ، علی اکبر (۱۳۹۰) ، "رابطه بین مقیاس ناسازگاری اولیه و سبک های دلبستگی در زنان دارای خیانت زناشویی" ، " مجله جامعه شناسی زنان ، سال دوم ، شماره ۱ ، صفحه ۲۱ به ۳۶

- رفیع پور ، فرامرز (۱۳۷۸) ، "آنومی یا آشفتگی اجتماعی: مروری بر پتانسیل آنومی در تهران ، تهران: سروش (پخش و صدا)

- شارع پور ، محمود (۲۰۰۰) ، " سرمایه اجتماعی فرسایش است " ، ماه علوم اجتماعی ، اکتبر و نوامبر ، صفحات ۱۷-۱۵ .

- شارع پور ، محمود (۱۳۸۴) ، " سرمایه اجتماعی و نقش آن در زندگی اجتماعی و اقتصادی " ، مجله رشد تحصیلات علوم اجتماعی (یادداشت ویژه در مورد سرمایه اجتماعی ، دوره ۹ ، شماره ۲ ، صص ۱۶-۱۰) .

- صالح آبادی ، لیلا (۱۳۹۳) ، " بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر روابط برون مرزی زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره در تهران "

- علیوردی نیا ، اکبر ، ریاحی ، محمد اسماعیل ، بهرامی کاکاوند ، سیاوش (۲۰۰۸) "تحلیل جامعه شناختی میزان طلاق (مطالعه موردی شهر کرمانشاه)" ، جلد ۵ ، شماره ۳ ، صفحات ۱۰۴-۱۰۹

- علیوردی نیا ، اکبر ، شارع پور ، محمود ، ورمزیار ، مهدی (۱۳۸۷) ، سرمایه اجتماعی خانواده و بزهکاری ، تحقیقات زنان ، دوره ۶ ، شماره ۲ ، صفحات ۱۳۲-۱۰۷ .

- عنایت، حلیمه و حاجیان، بهجت (۱۳۹۴)، عوامل مرتبط با اعتماد به عدم خیانت همسر مورد مطالعه: مردان و زنان متأهل شهر اصفهان، فصلنامه جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیست و ششم، شماره ۴

- عیسی نژاد، امید و باقری، آرزو (۱۳۹۵)، پدیدارشناسی روش‌های توجیه خیانت: ساز و کارهای رویارویی با ناهمانگی‌های شناختی دو روابط فرازناشویی، مجله مشاوره و روان‌درمانی خانواده، سال ششم، شماره ۲

- عجم، علی اکبر (۱۳۹۵)، تأثیر آموزش‌های غیرمستقیم ماهواره‌ای بر تعارض زناشویی و نگرش به خیانت زناشویی، فصلنامه مطالعات اسلام و روان‌شناسی، سال ۱۰، شماره ۱۸

- غفوریان نوروزی، پریسا و همکاران (۱۳۹۷)، نقش عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و مذهبی در روابط فرازناشویی زنان متأهل و ارائه یک مدل درمان بر اساس عوامل مرتبط: یک پژوهش کیفی، سال ۱۶، شماره ۴

- فتحی، منصور؛ پروین، ستار و جوادیان، سید رضا (۱۳۹۵)، مقایسه علل بی‌وفایی مردان و زنان در روابط زناشویی: یک مطالعه کیفی، مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت، سال ۵، شماره ۴

- قلی زاده، آذر، اسماعیلی اردستانی، زهره (۱۳۹۳)، "نقش مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی بر رضایت زناشویی دانشجویان متأهل"، دانش و تحقیقات در روانشناسی کاربردی، ۱۵ (۲)، ۳۷-۴۶

- قاسمی، بهزاد؛ رنجبر سودجانی، یوسف و شریفی، کبیر (۱۳۹۶)، نقش عملکرد جنسی و تجربه شکست عاطفی در گرایش زوجین به روابط فرازناشویی، فصلنامه رویش روان‌شناسی، سال ششم، شماره ۱

- کاوه، س (۱۳۹۳). روانشناسی بی‌دین و خیانت. تهران: افتخار سارای اندیشه [فارسی].

- مسعودی اسلامی، شبنم؛ فیروز راد (۱۳۹۵)؛ "بررسی عوامل اجتماعی مرتبط با بی‌اختیاری زناشویی در شهر تبریز"، مطالعات جامعه‌شناسی، هشتم، سی و یک، صص ۶۸-۴۸

- مجیدی، مسعود، لردسی زاده، عبدالعلی (۱۳۸۵)، "بررسی رابطه بین متغیرهای فرعی، سرمایه اجتماعی و رضایت از کیفیت زندگی در روستاهای استان فارس"، فصلنامه علمی پژوهشی روستا و توسعه، جلد ۹، شماره ۴

- هادی، سعیده (۱۳۹۵)، مدل ساختاری پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و متغیرهای میانجی خودکنترلی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه، فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، سال هفتم، شماره ۲۸

- یوسفی، ناصر؛ کریمی‌پور، بنت الهدا و امانی، احد (۱۳۹۵)، بررسی مدل باورهای مذهبی، سبک‌های حل تعارض و تعهد زناشویی با نگرش نسبت به خیانت زناشویی، دو فصلنامه مشاوره کاربردی، سال ششم، شماره ۱

-Gabriel`Barbara` Bodenmann`Guy` (۲۰۱۰)` Deprssion` marital satisfaction and communication in couple: Investigating Gender Differences` Behaviour therapy

-Drigotas, s.m ., Safstrom, C.A. & Gentilia , T. (۱۹۹۹). An investment model prediction of dating infidelity . Journal of Personality & social Psychology . ۷۷ , ۵۰۹-۵۲۴.

- Schneider, Barbara (۲۰۰۵), "Social Capital", translated by Davood Heidari, Journal of Social Science Development (Social Capital Special Issue), Ninth Volume, Issue, pp. ۵۹-۵۴

The effect of social capital and media consumption on couples' tendency to marital infidelity: a study in Semnan province

A. Khademian

ABSTRACT:

The purpose of this study was to identify the causes of couples' tendency to marital infidelity and its social and security consequences in Semnan province. This research is a survey researcher-made questionnaire. The unit of analysis in this study is the individual. The statistical population of this study includes all couples residing in Semnan province in ۹۹۷۷. The sampling method was multi-stage, systematic and simple random sampling. The sample size is ۳۸۴ according to Cochran formula. According to the results, independent variables (social capital, social learning, social control) account for % ۵۴ of the variance of the dependent variable (tendency to marital infidelity). Considering the impact factor of each of the independent variables, it can be said that the effect of social learning variable on marital infidelity tendency is negative and strong and the effect of social capital variable on marital infidelity tendency is negative and relatively strong. Social control also has a negative and moderate effect. Positive effect means increasing tendency to marital infidelity and negative effect means decreasing tendency to marital infidelity.

Keywords:

Marital Infidelity, Social Capital, Social Learning, Social Control, Media Use.